

Historia ya Agano Jipya, Fasihi na Theolojia

Kipindi cha 25: 1 Wakorintho, Sehemu ya I

Ted Hildebrandt [Chuo cha Gordon]

Utangulizi [00:00-

His is Dkt. Ted Hildebrandt katika mafundisho yake kuhusu Historia, Fasihi na Theolojia ya Agano Jipya. Hiki ni kipindi nambari 25. Wakorintho wa Kwanza, sehemu ya kwanza.

Hebu tuangalie kitabu cha Wakorintho. Hiki ni kitabu ninachokisoma kwa hofu na kutetemeka. Kitabu hiki kina matatizo mengi yanayotokea katika Agano Jipya yanayotokea katika kitabu hiki cha Wakorintho. Kwa hivyo kama kawaida, hatujaribu kuepuka matatizo. Tunajaribu kuyazungumzia. Kwa hivyo tutazungumzia baadhi ya mambo haya. Baadhi ya mambo ni magumu sana na nilipotafakari jinsi ya kujadili mambo haya, baadhi yake ni magumu sana na baadhi yake yanaweza kukukera. Lakini tunafundisha neno la Mungu hapa tunapochukulia hili kama neno la Mungu. Ninajua hilo ni kinyume cha utamaduni kwa njia nyingi, lakini ndivyo tunavyoliona.

Kwa hivyo 1 Wakorintho, hebu tuanze na ramani ili tu kupata mahali Korintho ilipo. Kwa hivyo hii ni naamini ni safari ya tatu ya umishonari ya mtume Paulo au kwa kweli ni safari ya pili ya umishonari mtume Paulo. Hapa ni Korintho na unaweza kuona mahali hapa. Hii inaitwa Peloponnese hapa chini. Hii inaitwa Peloponnese na Sparta iko hapa chini. Athene iko hapa. Kinachotokea ni boti zingekuja hapa kutoka Italia na zingesafiri hadi eneo hili la Bahari ya Korintho. Lakini kisha zingevuka daraja hili la ardhi. Ni kama shingo ya nchi kavu yenye upana wa maili nne hadi nne na nusu. Kwa hivyo eneo hili, hapa ni kama maili nne na nusu. Wangefanya ama, kama ingekuwa boti ndogo, wangeivuta mashua nzima na kuivuta juu ya shingo ya nchi kavu. Kama ingekuwa boti kubwa, wangeishusha mashua upande mmoja, na kuibeba maili nne na nusu kwa mikokoteni na kuipakia tena upande mwingine. Kisha inapofika hapa, inaelekea Efeso. Inavuka Bahari ya Aegean. Kwa hivyo hii ni kama kitu kikubwa hapa. Biashara na biashara ili usilazimike kusafiri maili 200 kuzunguka hapa. Hii ni kama njia

ya mkato. Kwa hivyo Korintho itakuwa mahali pazuri kwenye njia hiyo ya mkato na hiyo itaathiri wao ni akina nani.

Hii ni aina ya ramani iliyoharibiwa ya mfano wa Ghuba ya Korintho. Hapa unaona kwamba Korintho ilikuwa, Korintho iko juu ya kilima. Kwa kweli iko juu ya kilima hapa. Inaangalia, tazama miji hii miwili hapa. Moja ni wanapoleta boti upande huu, wanapakua hapa. Wanaenda maili nne na nusu kuvuka hadi Kenkrea na kutoka Kenkrea Na wanasafiri kutoka hapa. Kwa hivyo Korintho inaangalia miji hii miwili na kuchukua yao, wanalipa kodi zao na wanachukua vifaa wanavyopata.

Hapa kuna Athene. Kwa hivyo unaweza kuona Athene ikiwa na Parthenon na yote hayo. Hapa kuna Sparta. Sasa unaweza kuona eneo hili la Peloponnese, ni eneo lenye milima mingi. Lakini hapa kuna Korintho. Kimsingi trafiki yoyote inayopita kati ya Athene na Sparta, safari yoyote inayoshuka hapa. Hapa kuna Mlima Olympus. Kama umewahi kusikia kuhusu Mlima Olympus. Kwa hivyo hapa kuna Mlima Olympus, na unaweza kuona jiografia kwa mtazamo.

Jambo kuu hapa litakuwa, angalia tu eneo. Maeneo yanaathiri nini? Nisemeje maadili? Je, maeneo yanaathiri maadili? Je, maeneo yanaathiri na kukuumba kama mtu? Na acha nitafakari hili kwa sekunde moja. Watoto wangu walikulua Indiana. Walihamia hapa katika eneo la Boston. Je, hilo lilikuwa tukio kubwa la kiwewe? Je, lilikuwa tofauti sana huko Indiana kuliko ilivyo huko Massachusetts? Nataka tu kukuambia, ni tofauti sana. Watoto wangu, walipokuwa Indiana, watoto wangetoka saa nane asubuhi. Wangeendesha baiskeli zao, wanacheza msituni, na kisha yapata saa kumi na moja usiku, tungewaona, wangerudi nyumbani kwa chakula cha jioni, tunatumaini. Wangecheza wakati wote, kila mahali msituni na wangetengeneza boti na kwenda Ziwani na kadhalika. Tunakuja hapa na hapa tunaona kwamba wazazi kweli wanakuja kwenye kituo cha basi na watoto. Ni kama wazazi wao wanawalinda watoto wao kwa nguvu sana hapa nje. Kwa hivyo tuliwaacha waende. Kwa hivyo ilikuwa eneo tofauti sana katika sehemu tofauti za nchi. Kwa njia, hata katika eneo hili, je, Georgetown, kuna yeyote anayesoma Georgetown? Shule ya upili ya Georgetown. Je, hiyo ni tofauti sana na shule ya upili ya Triton ambayo ni tofauti na Newburyport, dhidi ya Ipswich. Je, hiyo ni tofauti sana na

nilipokuwa Hamilton katika eneo la Masconomic ? Kwa hivyo kila aina ya shule ina tabia yake tofauti na inategemea jinsi unavyowasiliana na shule.

Kwa hivyo najaribu tu kusema jiografia huathiri mambo. Watu kutoka Jiji la New York au kwa njia fulani, watu kutoka California, sawa. kwa hivyo wako tu, kuna maeneo tofauti ya nchi ambayo hutoa vitu vya kawaida.

Sasa huwezi kuwa na dhana potofu na mambo kama hayo lakini jiji la Korintho, je, eneo lina athari kwa kanisa huko? Je, eneo lina athari kwa kanisa? Nataka kupendekeza ndiyo lina athari. Huu utakuwa mji wa mabaharia. Wataleta, boti zitaingia, watabeba bidhaa na bado kutakuwa na mabaharia wengi. Ni mabaharia. Unapata vitu vya aina gani na mabaharia na biashara hii yote? Je, kutakuwa na utajiri mwingi huko? Kwa hivyo kutakuwa na utajiri mwingi. Kutakuwa na kamera nyingi kutakuwa na mabaharia wengi huko na hiyo itakuwa na athari kwa kanisa. Kanisa mara nyingi ni kielelezo cha utamaduni. Kanisa mara nyingi ni kielelezo cha utamaduni. Acha niseme hivi tu. Nilikuwa na rafiki, kwa kweli, nilimfundisha nilipoanza kufundisha na anatoka na yuko Tennessee, Tennessee. Lazima niseme sawa. Sawa. Kwa hivyo yuko chini kwenye 10, sleigh na chini huko. Alianza, hii si mzaha, alianza kwa sababu watu wote hupanda Harleys na kadhalika. Alianzisha kanisa la waendesha baiskeli. Na kwa hivyo kimsingi lazima uwe na Harley kama kuingia kanisani hapa na kadhalika. Na, lakini hiyo inafaa Mashariki mwa Tennessee na eneo la Bristol. Ndiyo, kuna waendesha baiskeli hawa wote. Ana kama watu 2000 kanisani mwake na wana mikutano hii mikubwa ya waendesha baiskeli na yote ni kanisa lake. Sawa. Na kwa hivyo, unajua, hiyo inafaa.

Kwa hivyo eneo la kanisa, historia na jinsi historia inavyoathiri kanisa. Kwa hivyo kidogo tu kuhusu historia ya Korintho. Katika siku za Homer ilikuwa tajiri sana kwa sababu ya biashara yote inayokuja huko, itakuwa jiji tajiri sana. Phillip wa Makedonia, baba yake Alexander, aliifanya Korintho hii kuwa kiti cha ligi yake mpya ya Hellenic. Kwa hivyo, kwa maneno mengine, Phillip anashuka, baba yake Alexander, kutoka Makedonia. Philippa wa Makedonia anashuka na kimsingi anachofanya ni kuifanya Korintho kuwa kiti cha ligi ya Hellenic. Lakini kinachotokea karibu 146 KK, sitaki ukariri tarehe hiyo, lakini karibu 146 KK, Wagiriki waliingia na Warumi. Kwa njia,

alipopigana na Warumi, ni nani aliyeshindwa? Wanashindwa. Kwa hivyo 146 KK, Warumi waliingia na kuharibu mji. Mji uliharibiwa na Warumi. Sasa, mara tu mji ulipowekwa kwa miaka mia moja, miaka mia moja, lakini je, miji ina tabia ya kuibuka sasa, ambapo unaweza kuiharibu. Lakini je, kulikuwa na sababu kwa nini mji huo ulikuwepo hapo hapo? Ndiyo.

Kwa hivyo, kwa sababu hiyo, baada ya miaka mia moja, Warumi walirudi huko na kulikuwa na mtu huyu aliyetitwa, nadhani alikuwa Julius, nasahau jina lake la mwisho. Lakini, nadhani alikuwa Kaisari. Vyovyote vile, Julius Kaisari mnamo 46 KK miaka mia moja baadaye anajenga upya mji na kuujaza na wanajeshi kama Warumi. Kwa hivyo mnamo 46 KK mji unajengwa upya na kuimarishwa tena. Kwa hivyo unapata hii kabla na baada ya aina ya kitu huko Korintho. Wanajeshi wa Kirumi waliishi hapo na aina ya maveterani.

Sasa, je, biashara inaathiri kanisa? Je, biashara inaathiri kanisa? Je, kuna tofauti kati ya kanisa tajiri na liko katika eneo tajiri na kanisa maskini lililo katika eneo maskini? Je, umewahi kwenda kwenye makanisa ya ndani ya jiji? Yanapambana na mambo tofauti dhidi ya makanisa yaliyo nje ya vitongoji ambapo unaenda kwenye makanisa haya ya kioo. Kwa hivyo biashara ina jukumu katika kanisa na Korintho itakuwa kanisa tajiri sana.

Sasa, ungetarajia nini ikiwa una meli zinazolingia, huzipakua meli, huzivuta nchi kavu kwa maili 4.5 na kuziweka kwenye meli nyingine na kuzitoa. Ungetarajia mtu afanye nini na maili hizo 4.5? Kwa hivyo mtu fulani alijenga mfereji kutoka upande mmoja hadi mwingine na hakika, mapema, watu walijaribu kujenga mfereji hadi 600 KK. Walisema, tunapaswa kujenga mfereji hapa ili boti ziweze kuelea moja kwa moja. Na hatulazimiki kufanya hivyo. Shida ni kwamba, na nimewahi kwenda kwenye mfereji wa Korintho, unapofika upande wa kitu hiki na ukiangalia chini, ni futi 300 moja kwa moja chini ya maji. Kwa maneno mengine, na yote ni mwamba mgumu. Kwa hivyo ilibidi walipue katika nyakati za zamani. Hawakuwa na teknolojia ya kuweza kuunda hii. Watu kadhaa walijaribu, Nero mnamo 66 BK alijaribu kuwa na watumwa wengine wafanye hivyo na mambo kama hayo, lakini haikufanya kazi. Kwa kweli ilijengwa yapata mwaka

1890. Mnamo 1890 mfereji wa Korintho ulibomoka. Tatizo ni mwaka 1890, boti zilikuwa nyembamba kwa hivyo mfereji una upana wa futi 60 pekee. Tatizo ni nini na upana wa futi 60? Sasa kwa boti za kisasa, je, boti nyingi kubwa za baharini zina upana wa zaidi ya futi 60? Kwa hivyo haziwezi kupita. Kwa hivyo kimsingi ni boti za watalii tu zinazopita huko sasa, lakini ni kama upana wa futi 60. Na kama nilivyosema, ni kina cha futi 200 au 300 moja kwa moja chini kwenye mfereji huu.

Sasa ni aina gani ya mambo tunayojua kuhusu wakazi wa kanisa la kwanza. Idadi ya watu hutofautiana. Baadhi ya watu walisema watu nusu milioni waliishi huko. Baadhi ya watu walipungua hadi 70,000 kulingana na nyakati. Ilikuwa tajiri. Inaonekana kulikuwa na watumwa wengi huko kufanya kazi hiyo. Kwa hivyo Paulo anatoa maoni katika 1 Wakorintho 7:20 akisema, "Je, ulikuwa mtumwa ulipoitwa?" Nini kinatokea kwa mtu ambaye ni mtumwa ambaye anakuwa Mkristo? "Usiruhusu jambo hilo likusumbue. Ingawa ikiwa unaweza kupata uhuru wako, ikiwa unaweza kupata uhuru wako, fanya hivyo." Kwa hivyo Paulo anasema, baadhi yenu ni watumwa. Pata uhuru wako ikiwa unaweza. Utamaduni wa Korintho si wa kifalsafa sana. Ikiwa unataka falsafa, nenda Athene. Zilikuwa na mwelekeo wa kifalsafa zaidi kidogo. Lakini ninaposema herufi kubwa za Korintho, je, nyinyi watu mnaweza kusoma nguzo kuu? Juu ya nguzo mna Ionic, Doric na kisha mna herufi kubwa za Korintho. Kumbuka Wakorintho ndio wenye maua yote. Kwa hivyo watu wengi wa aina ya kisanii ni aina ya vitu huko chini na ni vitu vya asili hiyo.

Paulo atatengeneza mahema huko. Paulo atatengeneza mahema huko kwa muda. Yeye na Prisila na Akila watakutana. Hawa walikuwa Wayahudi. Prisila na Akila walikuwa Wayahudi waliokuwa Roma. Walifukuzwa chini ya Klaudio na kuja Korintho. Kisha Paulo ni mtengenezaji wa mahema pamoja nao. Kwa hivyo anatengeneza mahema, ingawa angeweza kusaidiwa kwa sababu kanisa la Korintho lilikuwa tajiri. Inavutia sana. Paulo hatachukua pesa zao. Badala yake, anafanya kazi kwa mikono yake mwenyewe na anawarudishia hilo baadaye.

Sasa tukiingia zaidi katika hilo, kuhusu Corinthize iliyokusudiwa kufanya ukahaba. Kwa hivyo walikuwa na uasherati mwingi huko Korintho. Hili litajitokeza

katika kitabu. Tutajaribu kujadili hili. Sina uhakika jinsi ya kujadili hili katika darasa hili. Nimekuwa nikifikiria sana na sina uhakika jinsi ya kufanya hivi. Lakini hata hivyo, wenyeji, ni waasherati. Aphrodite ambaye alikuwa mungu wa upendo alikuwa mkubwa hapo. Venus ilikuwa toleo la Kirumi la Aphrodite. Unakumbuka Warumi 1 wakati Paulo aliandika hukumu hiyo kali, akisema Mataifa ni wenye dhambi na Mungu aliwaacha wafuate tamaa zao. Mungu aliwaacha. Warumi 1, 2 na 3, wanasema watu wote ni wenye dhambi. Anaandika hilo kutoka Korintho kama msingi. Watu wengi wanafikiri kwamba Korintho na maadili ya Korintho yalikuwa akilini mwa Paulo alipokuwa akiandika Warumi 1 hadi 3.

Sasa, kanisa la Korintho, Paulo alikuwa mwanzilishi wa kanisa. Acha niseme vifungu kadhaa. Paulo anasema, "Mimi nilipanda mbegu, lakini Apolo aliitia maji. Lakini Mungu ndiye aliyeikuza." Kwa hivyo inaonekana Paulo alipanda mbegu. Alipanda kanisa. Yupo jamaa huyu Apolo tutakayemwona ni mtu ambaye alikuwa hodari katika maandiko ya Agano la Kale. Paulo anasema, Apolo, aliitia maji, lakini Mungu ndiye aliyeikuza. Hiyo ni 1 Wakorintho 3:6. Anasema katika 1 Wakorintho 1:26 "Ndugu, fikirini mlivyokuwa mlipoitwa. Si wengi wenu mliokuwa na hekima kwa vipimo vya kibinadamu." Kwa njia, ungeitaje hilo ikiwa mtu angekuja na kusema, unakumbuka mlivyokuwa kabla ya kuwa Mkristo? Si wengi wenu mliokuwa na hekima. Je, hiyo ni kama kofi kichwani? Paulo anaonyesha uaminifu wake kwa watu hawa kwa viwango vya kibinadamu. "Si wengi wenu mliokuwa na hekima kwa vipimo vya kibinadamu. Sasa, si wengi waliokuwa na ushawishi, si wengi waliokuwa wa uzao wa kifalme." Kwa hivyo anaonekana kusema kwa kanisa hili, nyinyi hamkuwa juu ya ngazi hii. "Lakini Mungu alichagua, Mungu alichagua vitu vya upumbavu vya dunia hii ili awaaibishe wenye hekima." Alichagua vitu vya upumbavu vya dunia hii. Anamrejelea nani kwa vitu vya upumbavu. Anarejelea watu katika kanisa hili. Anasema, Mungu alichagua vitu vya upumbavu ili awaaibishe wenye hekima.

Angalia jambo hili la aibu na heshima. Aibu na heshima ni mada kuu katika barua nyingi za Paulo. Tena, katika utamaduni wetu ni vigumu, kuna aibu na heshima katika utamaduni wetu lakini nafikiria kuhusu wakati gani unapohisi aibu na wakati gani

unapohisi kuheshimiwa? Katika utamaduni wetu, kwa kawaida tunafanya jambo la heshima. Kila mtu hushinda kombe, sivyo? Na hivyo wakati aibu na heshima, hilo linaathirije utamaduni wetu?

Kwa njia, je, kuna tamaduni zingine ambapo aibu na heshima ni jambo kubwa sana, jambo kubwa sana? Unamkumbuka yule jamaa aliyekuwa Detroit? Sitasahau kamwe na labda nijaribu kusahau, lakini kuna heshima. Je, unajua kuhusu mauaji ya heshima ambapo baba atawaua binti zake mwenyewe? Kwa kweli hili lilitokea Detroit alipotoka na mtu ambaye hakumkubali. Baba huyu aliwapiga risasi binti zake mwenyewe kwa suala la jambo hili la aibu na heshima kwa sababu alikuwa akipendekeza kwamba binti zake walikuwa wakimletea aibu. Ilikuwa na nguvu sana katika utamaduni wao. Alionyesha utamaduni aliotoka. Kwa hivyo hayo ni baadhi ya mambo hapo.

Paulo anafanya kazi na mahema kama tulivyosema. Sasa aliendelea na safari ya pili ya umishonari. Tayari tumesema alitumia karibu miaka miwili huko. Alitumia mwaka mmoja na nusu huko. Kwa hivyo Paulo anawajua watu hawa vizuri. Alifanya kazi miongoni mwao na akatumia mwaka mmoja na nusu huko. Kwa njia, ukweli kwamba Paulo alitumia mwaka mmoja na nusu huko ulimaanisha, kile ambacho kwa kawaida kilitokea Paulo alipoingia mjini. Alienda kwenye sinagogi na kisha akahubiri kilichotokea baada ya kama Jumapili tatu. Ningesema Jumapili, lakini Jumamosi baada ya mara ya tatu, kwa kawaida huwafukuza, huwafukuza nje ya mji, na kumpiga. Huko Korintho hilo halikutokea. Kwa hivyo Paulo anasema, Hei, Korintho ni nzuri. Waliniruhusu hapa. Kwa kweli alitetewa na mtu aliyekuwa juu.

Wanaakiolojia wamechimba Korintho. Kisha tutaingia katika tukio halisi na uandishi wa kitabu. Lakini kuna mambo matatu ambayo ni makubwa ambayo wanaakiolojia wameyapata hapo. Kuna, kinachoitwa bema na kimsingi ni kama jukwaa. Ni kama mahakama ambapo jaji angekuwa na benchi lake. Inaitwa bema. Kwa kweli wameipata bema. Kwa njia, imetajwa katika Matendo 18:12. imetajwa kwamba imepatikana. Ile iliyotajwa katika Matendo 18:12 na hiyo ni ugunduzi mkubwa kwa Biblia. Inaonyesha kwamba Biblia ni ya kihistoria, kwamba kweli walipata bema.

Pia kuna huyu jamaa anayeitwa Erasto. Sasa hili ni jina zuri sana kwa mtoto.

Ukitafuta jina la mtoto Erasto. Linasema, "Erasto badala ya uteuzi wake kama mweka hazina wa jiji aliweka malipo kwa gharama yake mwenyewe." Wamegundua kuchonga kwenye sakafu ya mawe ambapo inasema, "Erasto aliweka sakafu hii kwa gharama yake mwenyewe." Sasa, inavutia sana kwamba Paulo katika Warumi 16:23, anapoandika kwa Roma, yuko Korintho na hivi ndivyo anavyosema, "Erasto ambaye ni mkurugenzi wa umma wa kazi za umma wa jiji anawasalimu." Kwa hivyo hapa una, sasa Paulo, akimnukuu jamaa huyu. Sasa labda sio jambo kubwa kwako. Unasema, sawa, bila shaka alifanya hivyo. Lakini watu wengi hujaribu kusema mambo mengi haya si ya kihistoria. Kwa hivyo tunachosema ni, hapana, jamaa huyu Erasto inageuka kuwa jina lake limechongwa kwenye baadhi ya mawe aliyoweka Korintho. Alikuwa mtu wa kazi za umma na Paulo anamtaja kama afisa wa kazi za umma na anasema, Erasto anawatumia ninyi, Warumi, anawasalimuni.

Kisha mwishowe, kuna kizingiti cha sinagogi kinachopita mlangoni kinachosema kimsingi "sinagogi la Waebrania." Kwa hiyo Paulo aliingia katika sinagogi la Waebrania huko Korintho na hapa ndipo, unakumbuka kilichotokea hapo? Sina uhakika kama nimeandika haya lakini acha nipitie tu. Kimsingi, Paulo aliingia katika sinagogi, mkuu wa sinagogi anakuwa Mkristo, lakini mmoja wa watu katika sinagogi anamwinua Kaini dhidi ya Paulo na kumpeleka mbele ya Galileo, ambaye ni gavana. Kwa hiyo Paulo anaingia mbele ya gavana, Sosthene hawa jamaa, wakitaka kumchapa. Kwa hiyo anaingia kwa gavana na kusema, Hei, Myahudi huyu anasababisha kila aina ya matatizo hapa na Galileo, gavana, anasema, nyinyi Wayahudi mnabishana kila mara mnatoka hapa? Na kwa kweli anamtupa nje ya mahakama. Kinachotokea ni kwamba Sosthene anapoondoka, ambaye anapigwa, Paulo hapigwi. Wanamdharau sana Sosthene na kwamba Sosthene anapigwa. Kwa hivyo hii ni rekodi ya Paulo. Kwa kawaida Paulo alipigwa na katika hili walimtetea Paulo na badala yake waliona Sosthenes akipigwa. Kinachovutia sana ni kwamba Sosthenes anaishia kwenye kitabu na inaonekana akawa Mkristo baadaye.

Kwa hivyo, tukio la uandishi, Paulo yuko Efeso katika safari ya tatu ya umishonari. Na kama ulivyoona kwenye ramani hiyo, Paulo ataandika kutoka Efeso hadi Korintho. Ni katika safari ya tatu ya umishonari. Inaonekana alikuwa ameandika barua ya

awali, anasema, "Nimewaandikia katika barua yangu msishirikiane na watu wazinzi." Kwa njia, uko Korintho na Paulo anasema, "Niliandika katika barua yangu ya awali msishirikiane na watu wazinzi. Tatizo la Korintho ni nini? Jamii nzima iko hivyo. Kisha Paulo anaistahili. Anasema, "Niliandika nisishirikiane na watu wazinzi, si watu wa ulimwengu huu," "hapana kabisa. akimaanisha watu wa ulimwengu huu ambao ni wazinzi." Katika hali hiyo, itakubidi uondoke katika ulimwengu huu." Paulo anasema, najua ni jamii iliyopotoka. Anasema, sizungumzii wao. Ninazungumzia na ataleta kanisani. Kwa hivyo anataja barua hii ya awali ambayo alikuwa amewaandikia. Kwa hivyo kwa kweli kile tulicho nacho katika 1 Wakorintho, kinageuka kuwa ni 2 Wakorintho na hatuna 1 Wakorintho halisi. Huenda kukawa na barua zingine kama hizo ambazo zinaonekana kutoweka. Kwa hivyo, barua hii ya awali iliandikwa, labda na Paulo.

Kwa hivyo anaandika hapa kwamba baadhi ya maswali waliyokuwa nayo, na acha nisome haya tu. Inasema, "ndugu zangu na dada zangu, baadhi ya watu wa nyumbani kwa Kloe." Tazama Kloe alikuwa hapa. "Nyumba ya Kloe, wameniarifu kwamba kuna ugomvi kati yenu." Kwa hivyo inaonekana hii ilikuwa mawasiliano ya mdomo ambayo Paulo alipokea na anasema, Hei, nyumba ya Kloe iliniambia nyinyi mnagombana kuhusu mambo. Kwa hivyo baadhi yake yalikuwa ya mdomo.

Lakini baadhi yake yaliandikwa. Ukienda kwenye sura ya saba mstari wa kwanza, inasema, "Sasa kwa mambo uliyoandika kuyahusu ni vyema mwanamume asifanye ngono na mwanamke." Ng'ombe mtakatifu. Kwa vyovyote vile, haya ni baadhi ya maswali yaliyoandikwa, baadhi yake yalikuwa ya mdomo. Kwa hivyo mambo ya Paulo ya kujadiliana.

Sasa, ni matatizo gani yaliyopo kanisani? Na hili liko katika sura ya sita na acha nisome baadhi ya haya. Sina uhakika wa kuwa mkweli. Nimekuwa nikijadiliana siku nzima kuhusu jinsi ya kuwasilisha hili na sijui jinsi ya kuwasilisha ili niwe mkweli kwako. Kwa hivyo nitajitahidi na kwa namna fulani nitajaribu kuelewa hili. Nadhani ni wazi kabisa kinachosemwa hapa, lakini tunawezaje kutumia maandiko katika maisha yetu? Kwa hivyo Korintho, kutokana na historia, jiji la mabaharia, biashara kubwa, pesa

nyingi, watumwa wengi, makahaba wengi, kitu kama hicho.

Inasema basi, ngoja nianze basi. Kuna watu wengi kati ya hawa walikuwa na dhambi kubwa katika maisha yao ya zamani. Kwa hivyo inasema, "hamjui ya kuwa waovu hawataurithi ufalme wa Mungu." Hii ni sura ya sita mstari wa tisa na kufuatia hilo, "waovu hawataurithi ufalme wa Mungu. Msidanganyike, wazinzi, wala waabudu sanamu, wala wazinzi, wala wanaume, wazinzi, wala wahalifu, wala wahalifu, wala wezi, wala wachoyo, wala walevi, wala wasingiziaji, wala wanyang'anyi hawataurithi ufalme wa Mungu." Hii ndiyo unayoiita orodha ya uovu. Kuna orodha ya wema. Orodha ya wema ni vitu kama Nadhani kwa kweli sura kuhusu upendo (13) inatoa orodha ya wema. Upendo huvumilia. Upendo ni mwema, aina hizo za vitu. Kwa hivyo kuna orodha ya wema iliyotolewa, lakini hapa kuna orodha ya uovu. Inapitia haya ni mambo mabaya. Na kwa hivyo Paulo anaorodhesha uovu huu hapa. Kwa hivyo katika muktadha huu, lakini angalia jinsi anavyofuata. Anaorodhesha maovu haya, unajua, walevi na wasengenyaji na walaghai na anaorodhesha orodha hii.

Kisha anasema, "na baadhi yenu mlikuwa hivyo. Na baadhi yenu mlikuwa hivyo." Kwa hivyo anapoorodhesha mambo haya yote mabaya, anasema, baadhi yenu, ndivyo baadhi yenu mliyokuwa, lakini mlioshwa, mlitakaswa, mlihesabiwa haki kwa jina la Bwana Yesu Kristo, kwa Roho wa Mungu wetu." Kwa hivyo unapata mvutano huu. Kisha Paulo analaani mambo haya kama uovu mbaya. Hawarithi ufalme wa Mungu. Lakini kisha anasema, baadhi yenu, ndivyo mnavyoshiriki lakini mlioshwa kwa damu ya Kristo na mlisafishwa. Kwa hivyo kuna mvutano huu katika vifungu hivi na ninataka tu kupitia baadhi ya haya na kujaribu kujua jinsi ya kushughulikia hili kwa sababu inaonekana kwangu katika kizazi chenu, tumesha, nisemeje sijui jinsi kizazi chenu kinavyopambana na hili.

Lakini nina watoto na kwa hivyo naweza kusema na mimi ni watoto wakubwa. Kwa hivyo kwa kweli najua hakuna hata mmoja wenu atakayekutana nao. Kwa hivyo hata hivyo, kwa hivyo mimi ni mzuri hapo lakini ni historia tu, baadhi ya vifungu hivi. Hii ni sura ya sita, mstari wa 12. Kisha anasema, "Nina haki ya kufanya chochote unachosema, lakini si kila kitu chenye faida." Kwa maneno mengine nina haki ya

kufanya chochote, lakini Paulo anasema, lakini kila kitu hakina faida. "Nina haki ya kufanya chochote lakini sitatawaliwa na chochote." Unasema, kisha niache nishuke. Anasema katika mstari wa 18, inasema, "kimbieni, zinaa. Dhambi zingine zote mtu anazofanya ziko nje ya mwili. Lakini mtu yeyote anayefanya dhambi ya zinaa hutenda dhambi dhidi ya mwili wake mwenyewe. Lakini hamjui kwamba miili yenu ni mahekalu ya Roho Mtakatifu?" Kwa hivyo angalia anachanganya hapa ngono na mwili ni hekalu la Mungu. Hilo ni jambo la kuvutia sana kuziweka hizo mbili kando. Na anasema, haya ni mambo yenye nguvu tena. "Ni nani aliye ndani yenu na mlipokea kutoka kwa Mungu. Ninyi si mali yenu wenyewe. Mlinunuliwa kwa bei." Bei ilikuwa nini? Bei ilikuwa damu ya thamani ya Yesu. Na anasema, miili yenu ni hekalu, "kwa hiyo mheshimuni Mungu kwa miili yenu." "Mheshimuni Mungu kwa miili yenu."

Kwa hivyo hii inazua masuala makubwa kuhusu jinsi sisi kama Wakristo tunaishi katika karne ya 21. Tunawezaje kushughulikia mambo haya wakati utamaduni wetu kwa kiasi kikubwa, nisemeje, je, utamaduni wetu ni kama wa Korintho? Familia nyingi zimevunjika. Kimsingi tunafundishwa kutoka karibu shule ya msingi kwamba ngono ni kama kupiga pua yako. Ni jambo la kawaida kabisa na si jambo kubwa. Kisha utasema, je, si jambo kubwa kweli? na kwa hivyo unaingia kwenye mvutano huu na mimi, sina uhakika cha kufanya nao, lakini nadhani ni jambo ambalo nyinyi watu mnahitaji kufikiria kwa uzito sana. Nadhani ni jambo ambalo kanisa linahitaji kufikiria kwa uzito.

Shida ni kwamba najikuta nimepasuka kati ya pande mbili. Upande mmoja unawasema watoto wangu mwenyewe na kuwaona wakikua. Mmoja hasa alikuwa na shida kubwa katika suala hili. Na kwa hivyo alirudi nyumbani akiwa na umri wa miaka 16 na mimi sichukii, nachukia darasa hili kwa sababu ni la kibinafsi sana. Una watu mia moja huko nje. Lakini mimi tu, ninajaribu kupitia ninachofikiria. Nataka tu uone baba akipambana na pia binti yake. Binti yangu anashuka akiwa na umri wa miaka 16 na kutangaza kwamba ana mimba. Hatatuambia baba ni nani. Kuna mambo mengi yanayoambatana na hilo. Kwa hivyo sasa binti yangu anapata mtoto, ni kama miaka 16. Ninahisi kila aina ya mambo. Kama vile nilivyoshindwa vibaya kama baba, kwamba nilikuwa nikifanya hivi. Nilimwonya kuhusu hilo ningeweza kuona linakuja. Marafiki

zake wote walikuwa wakielekea upande huo. Ningeweza kuona waziwazi. kama kengele. Mimi si mjinga, ingawa kwa mtazamo wa Paulo labda mimi ni mjinga, lakini niliweza kuona inakuja. Nilimwonya. Hata nitamuandikia shairi linaloitwa "Busu la Kwanza." Sitasahau kamwe. Busu la kwanza, unapotezaje busu lako la kwanza? Ni ... hivyo tu anarudi nyumbani.

Sasa swali: nini kimetokea? Kwa hivyo binti yangu amehusika katika jambo hili na ana mtoto wa kiume. Kuzaliwa kwa mtoto wa kiume kulitokana na kuzaliwa kwa mjukuu wangu mwenyewe. Tulimtunza Ben kwa miaka minane. Yeye ni kama mtoto kwangu. Kwa njia. Nilikuwa na wawili. Nilikuwa na wasichana wawili na wavulana wawili. Wavulana wangu wawili walikuwa wadogo na kwa hivyo Ben alipozaliwa, alikuwa na kaka wawili wakubwa kama hao. Tatizo lilikuwa walikuwa na umri wa miaka saba hivi. Kwa hivyo Ben alikua, unajua jinsi ilivyo kuwa na kaka wakubwa kama hao? Kwa hivyo alipotoka nje kwenye uwanja wa michezo, hakuna mtu aliyemsumbua kwa sababu alikuwa na kaka wawili wakubwa. Kwa hivyo alienda popote wavulana walipoenda. Kwa hivyo alienda kuteleza kwenye theluji na alifanya mambo haya yote ambayo yalikuwa yameendelea kwa mtoto wa umri wake kwa sababu kaka zake wakubwa walikuwa wakimfundisha hata ikiwa ni pamoja na sasa kwa bahati mbaya kwenda chini ya almasi nyeusi tatu huko Denver ambapo wanateleza kwenye theluji. Karibu ateleze kwenye mti, ambao sio mzuri kwa njia. Kwa hivyo, wanafanya mambo ya kichaa sasa. Kaka zake wakubwa bado ni wazimu na ni wanangu. Shida yangu ni kwamba binti yangu anahusika katika mambo haya na kwa njia, ni sehemu ya tatizo katika utamaduni wetu unasema, Loo, hakuna jambo kubwa. Sio jambo kubwa. Kila kitu ni sawa katika utamaduni wetu. Lakini maandiko yananiambia hapa, "ikimbieni uasherati." Maandiko yananiambia hapana, hiyo ni moja ya maovu. Kuna kitu kibaya na hili.

Sasa swali, ninawezaje kumkaribia binti yangu? Kisha ninaanza kumwendea binti yangu na kumwambia, wewe mwenye dhambi, unajua, Mungu anachukia dhambi na unaenda, Loo, ulifanya dhambi. Jibu lilikuwa hapana. Kwa kweli alijua alichofanya kilikuwa kibaya. Hiyo ni hatua ya kwanza muhimu sana. Alijua alichofanya kilikuwa

kibaya. Kisha familia yetu ikakusanyika na kumlinda. Unajua ni nani tuliyepaswa kumlinda kutokana na Wakristo wengine wengi. Ndiyo, kutoka kwa Wakristo.

Kwa hivyo mchungaji, kanisa likaja na alikuwa akitaka kusaidia. Alizungumza na kila kitu ambacho mtu huyo alisema kilikuwa sahihi kabisa. Lakini muktadha ulikuwa, na sikuwahi, maishani mwangu, binti yangu alikuwa mgumu. Nilimfundisha kucheza mpira wa kikapu. Nilimfundisha, nisemeje wakati wasichana wengine walikuwa wakicheza na wanasesere. Alikuwa akicheza na malori. Kisha alicheza mpira wa kikapu. Tulikuwa tukifanya mazoezi naye wakati wote. Kwa vyovyote vile, walipoondoka, hiyo ilikuwa mara ya kwanza maishani mwangu kumuona akilia. Alilia walipoondoka. Kimsingi kilichotokea ni kwamba mimi na mke wangu tuliishia kuwafukuza mchungaji na mkewe nje ya nyumba yetu kwa sababu walichokuwa wakifanya ni chini ya meza walikuwa wakipiga ngumi na kupiga, Ilikuwa mbaya tu. Kwa hivyo hatimaye tulifanya hivyo. Nilikuwa kama inatosha, lazima utoke hapa. Sitakuruhusu umpige binti yangu ambaye tayari alikuwa amepigwa.

Kwa hivyo nasema unapopata mvutano huu, basi kwa upande mmoja, nisemeje? Je, Yesu alikufa kwa ajili ya wenye dhambi? Je, Yesu alikufa kwa ajili ya wenye dhambi? Dhambi ni jambo kubwa sana. Sio jambo dogo. Katika utamaduni wetu, utamaduni wetu kimsingi umetufanya tusijisikie vizuri. Tumekuwa na milipuko dhidi yetu ili dhambi isiwe jambo kubwa. Nataka kusema ni kama dhambi si jambo kubwa na Yesu alikufa kwa ajili ya dhambi. Kwa hivyo usifanye jambo dogo. Dhambi ni jambo kubwa. Kwa upande mwingine, je, Kristo alikufa kwa ajili ya dhambi zetu? Binti yangu anakiri dhambi zake. Na kwa njia, je, analazimika kufanya hivyo, tunapaswa kuchukua jukumu na kama familia, tulimlea Ben kwa miaka minane ya kwanza na kisha baada ya hapo. Alikuwa Gordon, akapitia Gordon. Hakuna aliyejua hapa. Tuliamia katika eneo hili. Hakuna aliyejua, lakini Ben alikuwa akienda shule katika Chuo cha Kikristo cha Portsmouth. Nilikuwa nikimpeleka huko. Sasa kwa njia, amesema mahali hapa pabaya. Sijui kwa nini walimruhusu afanye hivi, lakini alienda katika shule hii inayoitwa Chuo Kikuu cha Jimbo la Ohio. Samahani ilikuwa hivyo, nadhihaki tu. Kama umewahi kwenda Ohio State, unajua, watu hawa ni kama waraibu wa timu yao ya mpira wa miguu.

Lakini hata hivyo, kwa hivyo ninachopendekeza hapa ni kwamba kwa upande mmoja tunahitaji, kama Wakristo wanavyosema, hapana, hili ni tatizo la dhambi. Kwa upande mwingine, tunahitaji kuwa wahudumu wa neema. Binti yangu alihitaji uponyaji wakati huo. Kwa njia, na wakati huo huo, mimi na mke wangu tulikuwa na wasiwasi kujaribu kuelewa jambo hili lote na kuhisi kama tumeshindwa kabisa kama wazazi. Nadhani nataka kusema jambo lile lile ambalo ningemwambia binti yangu.

Sawa. na kwa kweli nina sitiari ya kuvutia, ambayo daktari Darko anaizungumzia katika sitiari hizi na ninazipenda. Ni msaada sana. Je, umewahi kwenda kwenye Dollar General na unapata kifurushi cha lulu huko Dollar General na unapata almasi kutoka Dollar General? Kisha ninazipeleka nyumbani kwa mke wangu na kusema, angalia nimekununulia almasi na uangalie hii. Hata lulu, kama mama yako. Mama yake alikuwa na kamba ya lulu. Na kwa hivyo ninazipata, kwa Dollar General. Ninaenda nyumbani kwa mke wangu, angalia nina almasi. Kisha ninakupeleka hapa Newbury Street huko Boston au unaenda Fifth Avenue na unanunua almasi. Zipo tu. Zinagharimu nini? \$10,000 kwa kamba ya shanga, lulu kama hizo zinaweza kukugarimu \$5,000. Sasa ukimjia mtu na anataka kukopa kitu kutoka kwako na una kitu kutoka Fifth Avenue na unapata kitu kutoka Dollar General, je, ungeweka vitu vya Dollar General kwanza? Je, ungeweka vitu vingine? Ungefikiri, ng'ombe Mtakatifu, vitu hivi vina thamani na kwa hivyo usingevionyesha kama unavyoona, kila mtu. Usingekuwa hivyo kwa sababu vina thamani sana. Ni vya thamani sana. Nadhani maandiko yanajaribu kusema kwamba ninyi ni wa thamani sana. Msidanganyike. Mna thamani sana. Miili yenu ni hekalu la Roho Mtakatifu. Hilo ni jambo kubwa. Sasa tunaishi katika utamaduni ambapo, mnapiganaje na utamaduni? Lakini Paulo anapiganaje na utamaduni huko Korintho, utamaduni wa Korintho? Anamwambia mtu akimbie aina hii ya uasherati. Ni mapambano halisi katika utamaduni wetu. Ni ya kuendekeza sana.

Utamaduni wetu wote, miaka ya 1960 na sabini ulivunja aina zote za vikwazo hivi. Sasa ni, Hey, hakuna shida kubwa. Ninachotaka kusema ni, nadhani naamini katika ndoa. Nataka kukuambia kwamba, najua hii itasikika kama ya kijinga na ya kijinga, lakini inafaa kusubiri. Inafaa kusubiri kujiwasilisha kwa mumeo au mke wako. Ni tu, na

kwa njia, binti yangu kile kilichompata. Aligundua, baada ya kumlea Ben kwa muda mrefu, sehemu kubwa ya maisha yake, alimpata jamaa huyu, alikuwa katika miaka yake ya thelathini. Ni wakili, kitu ambacho hajawahi kujifunza. Hilo lilitakiwa kuwa mzaha. Sawa. Mumewe ni wakili. Alisoma chini ya jamaa huyu. katika Chuo Kikuu cha Chicago ambapo alikuwa na profesa huko. Jina la jamaa huyo lilikuwa Barack kitu kingine. Kwa hivyo kinachotokea sasa ni binti yangu ambaye anapenda kubishana ameolewa, wakili huyu na, na miaka yao mitano ya kwanza ya ndoa, niko makini. Kwa kweli niliogopa kwamba wangeuana. Wangebishana na binti yangu ni mwerevu sana. Yeye ni mwerevu sana, mwerevu kuliko baba yao na mama yao. Kwa hivyo angebishana na yeye, yeye ni wakili, angemshambulia kooni. Angemjibu, angemrudia katika sehemu zisizofaa. Angejaribu kumpiga, si kimwili, bali kiakili tu na hivyo kupanda juu. Hawangeacha.

Kwa hivyo baada ya miaka mitano, ilikuwa ya kuvutia sana. Tulikuwa nyumbani kwao msimu uliopita wa joto na tukasema baada ya miaka mitano hatimaye wamejifunza jinsi ya kupigana kwa njia ambayo sivyo, kama vile kumwangamiza mtu mwingine. Kwa kweli ilibainika kuwa wanapendana sana na imekuwa nzuri kwake. Ana mwanaume sasa ambaye anampenda sana. Hilo ni jambo zuri, ingawa yeye ni wakili. Samahani, hili limerekodiwa kwenye kanda. Niko kwenye matatizo makubwa sasa. Hujambo Robert. samahani.

Kwa hivyo ninachojaribu kupendekeza ni kwamba kama Wakristo, sitasahau kamwe. Krismasi iliyopita binti yangu alipokuwa nyumbani. Alisema, baba, sitasahau siku ambayo mchungaji alimfukuza nyumbani kwetu alijifunza nini kutokana na hilo? Je, alijifunza kwamba ilikuwa sawa kuchezecheza? Hapana. Alichojifunza kutokana na hilo ni kile alichosema, kwamba nilijua, chochote nilichofanya, wazazi wake wangesimama naye. Chochote alichofanya, wazazi wake wangesimama naye. Katika nyakati nzuri, nyakati mbaya, tuko pale kwa kila kitu. Hilo lilimaanisha mengi kwake.

Ilikuwa na maana kubwa kwa mwanangu pia. Alikuwa na matatizo yake pia katika maeneo tofauti. Lakini ninachosema ni kwamba, je, familia ni mahali kama familia, mahali ambapo unapaswa kujisikia salama na salama? Kwa hivyo mtu anapoingia na kumshambulia binti yangu anajua kwamba mzee wake atamshambulia na kusema "Hei,

gonga mlango Jack." Kisha nitamlinda. Je, anajua kwamba baba yake atamlinda kwa maisha yake? Na ameona hilo pia.

Na kwa hivyo ninachosema sasa, kwa njia, sisi ni familia ya Mungu. Sisi ni familia ya Mungu. Je, tunapaswa kulindana? Je, tunapaswa kupendana? Hii ni 1 Wakorintho 13. Kwa hivyo sisi sio aina ya watu wanaozunguka-zunguka wakimchoma mtu aliye na jeraha. Hatutoi vidole vyetu na kusema, "Loo, unamjua mwenye dhambi wako mkubwa." Jua kila mtu katika chumba hiki ni mwenye dhambi. Hatusamehe dhambi, na kwa hivyo ninachosema ni kwamba unahitaji kuchukua dhambi kwa uzito, lakini wakati huo huo unachukulia dhambi kwa uzito, je, umewahi kuzidiwa na neema ya Mungu? Je, umewahi kuzidiwa na neema ya Mungu? Paulo anasema, walevi, matusi, mambo ya uasherati na ndivyo baadhi yenu mlivyokuwa, lakini mmeoshwa. Je, mnajua jinsi ilivyo kuhisi kuoshwa na kuhisi safi? Damu ya Yesu Kristo hutusafisha na dhambi zote.

Unamkumbuka Yohana Mbatizaji tulipokuwa nyuma katika injili? Yohana Mbatizaji anajitokeza na kusema nini? "Tazama mwana-kondoo wa Mungu," Agano la Kale lote, "tazama mwana-kondoo wa Mungu" ni nani anafanya nini? "Aondoaye dhambi ya ulimwengu." Hilo ni kama bora zaidi kuwahi kutokea. Sote tunaharibu. Lakini damu ya Yesu Kristo, kuna neema na neema ni mojawapo ya mambo ya ajabu zaidi duniani.

Sasa, kwa njia, je, nasema, "Hei, nitaendelea kutenda dhambi zaidi ili tu niweze kuhisi neema ya Mungu? Nitaendelea kutenda dhambi zaidi ili nipate neema zaidi." Hapana, hapana. Ukimpenda baba yako, aliye mbinguni, je, utajaribu kumpendeza baba yako? Ndiyo. Kwa hivyo hayo ni baadhi ya mambo ambayo Paulo anashughulika nayo. Ninachosema ni kwamba kitabu cha Wakorintho kinaingia ndani yake. Kwa hivyo kuna mambo magumu hapa, lakini ni saa nane kamili. Hebu tupumzike. Mapumziko ya dakika tano.

Meza ya Bwana, na hili ni jambo lingine unalofikiria, Meza ya Bwana, kanisa la Korintho, wanawezaje kuharibu Meza ya Bwana? Inasema, hii iko katika sura ya 11 inasema, "mnapokusanyika pamoja, sio Meza ya Bwana mnakula, kwa maana mnapokula kila mmoja wenu huendelea bila kusubiri mtu mwingine yeyote." Na kwa hivyo wanaketi

kwa ajili ya Meza ya Bwana na watu hawa wanakata tamaa tu. Paulo anasema, "Haya, hii si nzuri. "Mmoja hubaki na njaa na mwingine hulewa." Tunazungumzia Ekaristi. Tunazungumzia Meza ya Bwana. Watu wanalewa kwenye Meza ya Bwana. Kwa njia, hilo linakuambia nini? Kuna nini kwenye kikombe? Sitaki kubishana na makanisa mbalimbali lakini inasema tu, "baadhi yenu hubaki na njaa, mwingine hulewa. Hamna nyumba za kula na kunywa ndani yake?" Kwa hivyo, kila mtu alaye mkate na kunywa kikombe cha Bwana isivyostahili atakuwa na hatia ya kutenda dhambi dhidi ya mwili na damu ya Bwana." Kwa njia, je, hii ni, najua nilipokula chakula cha Bwana, wanakuambia ujue, usiile isivyostahili. Kwa hivyo lazima ufanye uchunguzi huu wa kina ili kuona kama uko tayari kula chakula cha Bwana. Je, hii ndiyo hasa inazungumzia? Je, Paulo anazungumzia haswa kuhusu tatizo wanalokumbana nalo kuhusu watu kulewa na watu wanaoendelea na kukimbia mbele na kufanya chakula cha Bwana?

Kwa njia, je, kuna yeyote hapa Ndugu Grace? Makanisa tofauti husherehekea chakula cha Bwana kwa njia tofauti. Je, umewahi kwenda makanisani ambapo wana kitu kama hiki na kila mtu huchukua kikombe kimoja na unakikabidhi. Makanisa yako mengi hutumia mkate usiotiwa chachu kwa sababu ya Pasaka. Kumbuka kutoka Agano la Kale kwamba Kristo alikuwa kwenye kondoo wa Pasaka akichukua chakula cha mwisho pamoja nao. Kwa hivyo je, kuna yeyote kati yenu amewahi kwenda makanisani ambapo wana kikombe kimoja na wanakabidhi kikombe kimoja? Kama watu wa gazillion wakinywea kikombe kimoja? Kwa kweli, nimewahi kwenda huko kila mtu anakunywa na mtu aliye mwishoni mwa safu ana kitu kama cha kuifuta na anaenda hivyo kuzunguka kikombe. Ni kitu kile kile. Nilikuwa nikifikiria nilipofanya hivyo nilikuwa Israeli. Wanapitisha kikombe na ninawaangalia hawa jamaa, mimi ni mgonjwa. Naona tu amoeba wakiruka kutoka kinywani mwao. Nitakuwa mgonjwa sana. Kwa hivyo utakuwa mgonjwa sana utakapofika nyumbani leo. Sijui, sijawahi kuugua.

Lakini ngoja nifanye tu jambo la Grace Brothers. Kwa miaka kadhaa, nilifundisha katika Chuo na Seminari ya Grace huko Winona Lake, Indiana. Huko walifanya jambo la Grace Brethern . Kwa kweli wanaosha miguu. Kwa hivyo sehemu hiyo ya chakula cha jioni cha Bwana, wanapata mlo kamili. Unapata mlo kamili na nina uhakika unavua viatu

vyako na kuosha miguu yako. Kwa njia, je, kuna kitu kizuri sana kuhusu hilo? Unaosha miguu ya mtu karibu nawe na wanaosha miguu yako. Unasema, Sitaki mtu yeyote aone miguu yangu. Hilo linawezekana pia. Lakini nataka tu kukuambia kwamba kuna kitu kizuri sana kuhusu hilo. Kulikuwa na kitu kizuri sana kuhusu hilo. Kwa vyovyote vile, kwa hivyo shida nayo pia ni kwamba je, unafanya hivyo kila mara kwa mwezi? Jibu ni, hapana, kwa sababu ni jambo kubwa sana kuandaa mlo na kuosha miguu, lazima uandae vitu hivyo vyote. Kwa hivyo kawaida hufanya mara moja kwa robo, kwa hivyo unafanya mara nne kwa mwaka badala ya kila mwezi. Makanisa mengine hufanya kila wiki. Kwa hivyo chakula cha Bwana, na hili ni jambo kubwa. Kwa hivyo mafundisho mengi kuhusu chakula cha Bwana yatatoka hapa (1 Kor 11). Lakini tena, jambo ninalojaribu kueleza ni, unaona jinsi utamaduni ulivyoingia kanisani? Watu hawa wanalewa kwenye chakula cha Bwana na Paulo anasema, huyo si mtu mzuri. Una matatizo fulani hapo.

Hawamrudi jamaa huyu katika sura ya tano. Katika sura ya tano, kuna kanisani katika jamaa huyu Paulo anazungumzia, ni tatizo kanisani linalojitokeza. Hebu nione. Je, nilifungua ukurasa? Ndiyo. Sura ya tano hapa, acha nianze tu. Inasema, "Kwa kweli inaripotiwa kwamba kuna uasherati kati yenu wa aina ambayo hata wapagani hawafanyi au hawavumilii, mtu anayelala na mke wa baba yake." Na unasema, "Ng'ombe mtakatifu, hilo ni jambo baya sana." Ndiyo, ndivyo Paulo anavyosema jamaa ANALALA na mke wa baba yake "na unajivunia." Kwa kweli, sisi ni watu wavumilivu sana. Wanakubali kila kitu kwa sababu tunavumilia sana. Unaona hilo katika utamaduni wetu. Sasa uvumilivu ni mojawapo ya maadili yako makuu. Anasema, "haikumpasa mngeomboleza na kumtoa katika ushirika wenu mtu anayefanya hivi? Kwa upande wangu, ingawa mimi sipo kimwili, nipo pamoja nanyi katika roho kama mtu niliyepo pamoja nanyi hivi. Tayari nimemhukumu katika jina la Bwana Yesu yule anayefanya hivi. Kwa hiyo mtakapokusanyika, mimi nipo pamoja nanyi katika roho na nguvu za Bwana Yesu, mkabidhini mtu huyu kwa Shetani." Kwa hivyo inasema, "mkabidhini mtu huyu kwa Shetani." Sasa hiyo inamaanisha nini? Nadhani inamaanisha kuwafukuza kutoka kanisani.

Jamaa huyu analala na mke wa baba yake na Paulo anasema hili ni baya.

Wafukuze kanisani kwa uharibifu wa mwili si ili tu uweze kumuumiza jamaa huyu, bali ili "roho yake iokolewe siku ya Bwana. Unajisifu si vizuri. Hamjui ya kuwa chachu kidogo huchachusha unga wote. Ondoeni chachu ya zamani ili mpate mkate usiotiwa chachu. Kwa maana Kristo, mwana-kondoo wetu wa Pasaka, amekwisha tolewa kafara." Kwa hivyo kimsingi jamaa huyu analala na mke wa baba yake. Paulo anasema, unajua, lazima ufanye jambo fulani kuhusu hili. Kwa hivyo unajisifu, ukweli kwamba unajivunia sana kwamba hujafanya chochote na jamaa huyu analala na mke wa baba yake. Hata wapagani wamechoshwa na mambo haya. Kwa hivyo ninyi watu mmeapaswa kushughulikia hili. Mkabidhini kwa Shetani. Mfukuze kanisani. kwa hivyo hiyo ni tatizo maalum ambalo Paulo alishughulikia.

Hapa kuna jingine: makundi. Kanisa lilikuwa na makundi haya ambapo kanisa hupigana. Je, umewahi kuwa katika makanisa ambapo yana makundi kanisani? Kuna kama vikundi vidogo/ maneno mafupi kanisani na yote ni aina ya koo za kila mmoja. Nimekuwa katika aina hiyo ya muktadha pia. Niko katika sura ya 1 kwa mfano, katika mstari wa 10 inasema, "Wengine walikuwa wakisema, Mimi ni wa Paulo. Kwa maneno mengine wakisema mimi ni wa Apolo..." Labda walikuwa wakigombana kuhusu mafundisho. Sio sana kuhusu mafundisho, bali kuhusu utu. Mimi ni wa Paulo, mimi ni wa Apolo. Kwa hivyo inakuwa ni ibada ya utu ambapo mchungaji mmoja anapendelewa kuliko mchungaji mwingine. Ninampenda mtu huyu. Simpendezi mtu huyu. Kwa hivyo Paulo anasema, hili si zuri? "Je, bado ninyi ni wa kidunia? Kwa kuwa kuna wivu na ugomvi kati yenu, je, ninyi si wa kidunia wakati mmoja anasema, Mimi ni wa Paulo na mwingine anasema, Mimi ni wa Apolo." Kwa hivyo Paulo anasema, sidhani kama sehemu yoyote ya hili ni wivu kwamba mimi namfuata kiongozi huyu na mimi namfuata kiongozi huyu. Anasema, hapana, si mtu mzuri. Makundi.

Na kisha Paulo anatoa maoni haya kumhusu yeye mwenyewe. "Kwa maana inaonekana kwangu kwamba Mungu ametuweka kama mitume kwenye maonyesho mwishoni mwa msafara, kama watu waliohukumiwa kufa uwanjani. Kwa hivyo Paulo anasema, mitume ni kama watu wanaokufa uwanjani. Tumefanywa tamasha kwa ulimwengu wote, kwa malaika na pia kwa wanadamu. Sisi ni wapumbavu." Sasa

anazungumzia mitume. Anasema, sisi mitume ni wapumbavu, "lakini ninyi ni wenye busara sana" na Kristo, kwa njia, waliitaje hilo? Paulo anasema, sisi ni mitume. Tumefanywa tamasha. Wanatuweka katika viwanja hivi na wanyama huturarua. Lakini ninyi, sisi ni wapumbavu kwa ajili ya Kristo. Lakini ninyi ni wenye busara sana.

Ungetafsirije kifungu hicho? Tunaitaje msemu huo wa Paulo, "sisi ni wapumbavu lakini ninyi Wakorintho ni wenye busara sana." Unajua ni kejeli. Unaona anachosema? Je, kweli anasema kwamba yeye na mitume ni wapumbavu na kwamba wao ni wenye busara sana? Hapana, anachofanya ni kutumia kejeli hapa na kimsingi anawadhihaki watu hawa akisema nyinyi mnafikiri ni werevu sana na mitume ni kundi la wapumbavu. Lakini kwa kweli, ni kinyume chake tu. Kwa hivyo Paulo anatumia kejeli kwao na kejeli inaweza kuchukua umbo la kejeli. Lazima uwe mwangalifu jinsi unavyofanya. Lakini Paulo anaitumia hapa.

Kisha Paulo anasema, "Niliwapa maziwa, wala si chakula kigumu kwa maana hamkuwa tayari kwa ajili yake." "Niliwapa maziwa wala si chakula kigumu kwa sababu hamkuwa tayari kwa ajili yake." Kwa hivyo huyu ni mtume Paulo. Kisha anaendelea. "Bado hamko tayari." Anasema, kwa hivyo mgawanyiko na mgawanyiko kanisani, wivu kati ya nani anayemfuata na aina hiyo ya tabia mbaya ilikuwa tatizo kubwa kanisani.

Nyama ya sanamu. Hili halihusiani sana na wala si moja kwa moja. Hili linahusiana na uhuru wa Kikristo. Kwa maneno mengine, tatizo ni kwamba wangetoa nyama ili kuitoa dhabihu kwa sanamu. Na Paulo anasema, Je, sanamu ni kitu? Sanamu si kitu. Kwa hivyo mtu huweka nyama nzuri na kuichoma, na kuipika kwa ajili ya mungu. Anasema, Huo, bado ni nyama nzuri, bado naweza kula hiyo kwa sababu miungu si kitu na nyama ni nzuri. Kwa hivyo basi kuna swali, lakini tatizo ni kwamba ikiwa nyama imewekwa wakfu kwa sanamu, baadhi ya watu watafikiria nini unapokula nyama hiyo? Wanaweza kufikiri kwamba unamtotea mungu huyo huduma.

Na hivyo Paulo anatoa maoni haya. Anasema, "Basi kuhusu kula chakula kilichotolewa sadaka kwa sanamu. Tunajua ya kuwa sanamu si kitu duniani, wala hakuna mungu ila mmoja." Kwa njia, anaposema "hakuna Mungu ila mmoja," unakumbuka nini? Je, kuna yeyote anayekumbuka Agano la Kale? Hakuna mungu ila mmoja, ni nini

kinachopitia akilini mwa kila Myahudi? Unakumbuka shema Israeli, "Yahweh ni Mungu wetu, mmoja wa Yahweh." Hii ni Paulo akimaanisha Shema.

"Lakini si kila mtu anajua hili. Baadhi ya watu bado wamezoea sanamu wanapokula chakula kama hicho. Wanakifikiria kama kimetolewa sadaka kwa sanamu kwa sababu fahamu zao ni dhaifu na kimetiwa unajisi." Kwa maneno mengine, wamezoea sana kula nyama iliyotolewa kwa sanamu. Ukila nyama hiyo, watafikiri kwamba unaitumikia sanamu hii na anasema , Hii si nzuri. "Jihadhari, hata hivyo, ili uhuru wako utumike," kwa maneno mengine, najua vizuri zaidi na ninajua kwamba nyama haina uhusiano wowote na chochote. Ni nyama nzuri. Afadhali kuila anasema isiwe kikwazo kwa wale walio dhaifu. Hii inakuwa kanuni ya kuvutia sana. Kisha kimsingi ninachotaka kuiita hoja ya ndugu dhaifu. Sasa mara tu unaposema ndugu dhaifu, unasema hiyo ni aina ya maoni ya kudhalilisha. Lakini ninachosema ni kwamba mtu anaweza asiwe na tatizo nayo na hana tatizo nayo na ni sawa kwake na mtu mwingine uliye naye anaweza kuwa na matatizo halisi. Kwa hivyo, hufanyi hivyo kwa sababu tu yuko hapo. Kwa hivyo unapaswa kufikiria hilo kwa kuzingatia baadhi ya mambo unayofanya. Kwa maneno mengine, tabia yako huathiri watu wengine na unahitaji kufikiria kuhusu watu wengine na ni nani aliyepo na jinsi watakavyoitikia hilo.

Nilikuwa nikizungumza na mtu wakati wa mapumziko. Mtu ninayemjua ana shemeji ambaye kimsingi anakunywa sana. Anakunywa kupita kiasi. Na kwa hivyo anapokuja nyumbani kwao, ingawa wako huru, kwamba wanaweza kunywa divai au chochote kile kwa sababu mtu huyu ana shida nayo, wanamtoa divai nyumbani ili tu asiwe na shida nayo. Hutaki alewe tena kwa sababu anaweza kumuua mtu na karibu alewe. "Kwa hivyo, ikiwa kile ninachokula kitamfanya ndugu yangu aanguke dhambini, sitakula nyama tena." Kwa hivyo Paulo anasema tuna haki ya kufanya hivi, lakini tunachagua kuacha haki zetu kwa niaba ya wengine. Nadhani hiyo labda ndiyo ujumbe mkubwa zaidi ni kwamba Paulo anasema, Nina uhuru katika Kristo wa kufanya karibu yoyote kati ya mambo haya. Lakini anasema, Nitayaacha. Nitayaacha mambo hayo. Sitaweka kikwazo. Sitaweka kikwazo mbele ya ndugu yangu.

Kwa hivyo jambo lingine analolizungumzia ni kesi za kisheria. Hili ni gumu. Je,

Wakristo, Wakristo wanapaswa kuwashtaki Wakristo wengine? Je, Wakristo wanapaswa kuwashtaki Wakristo wengine? Unafikiri nini kuhusu kesi hizo? Katika sura ya sita, inasema, "Ikiwa kuna yeyote kati yenu ana ugomvi na mwingine, je, anathubutu kuupeleka mbele ya wasiomcha Mungu kwa hukumu badala ya mbele ya watu wa Bwana? Au hamjui kwamba watu wa Bwana watauhukumu ulimwengu. Na kama mtauhukumu ulimwengu, je, hamwezi kuhukumu kesi ndogo ndogo? Je, hamjui kwamba sisi tutawahukumu malaika?". Kisha anaendelea na kusema kimsingi, ndugu yako akikujia, usimpeleke mahakamani. Lakini "kwa hiyo, ikiwa mnabishana kuhusu mambo kama hayo, je, mnaomba hukumu kutoka kwa wale ambao maisha yao yanadharauliwa kanisani? Nasema hili ni kuwaaibisha. Inawezekana basi kwamba hakuna mtu miongoni mwenu mwenye hekima ya kutosha kuhukumu ugomvi kati ya waumini. Badala yake, waumini, mpelekane mahakamani."

Unapoenda mahakamani na waumini? Unapowapeleka waumini mahakamani hapa, inaonekana kusema msifanye hivyo. Je, hivi ndivyo Biblia inavyosema? Hivi ndivyo unavyopaswa kufanya na unavigeuzi kuwa kitu cha kisheria? Je, ndivyo Paulo anavyosema hapa? Sidhani hivyo. Acha niendeshe kesi chache tu. Kwa hivyo sawa, kwa hivyo tunakodisha nyumba. Tunakodisha nyumba na kuna wanandoa walio ndani ya nyumba wanaopitia talaka. Niliirekebisha nyumba. Nilikuwa nimeibomoa nyumba, nimeweka mabomba mapya, nimeweka waya mpya, nimeweka drywall mpya kwenye kuta, nimejenga upya nyumba kimsingi kuanzia chini isipokuwa muundo wake. Watu hawa ambao ni marafiki zetu, tuliwakodishia nyumba. Ilibainika kwamba walipopitia talaka, niliingia katika nyumba hiyo katika kila dirisha ndani ya nyumba, kila dirisha la mwisho ndani ya nyumba lilikuwa limepasuka au kupasuka. Moja mbele kulikuwa na kipande cha kioo chenye unene wa futi 12. Sijui ungewezaje kukivunja. Haikuwa mzaha, kilikuwa na unene wa inchi moja. Ungeweza kugonga kichwa chako kwenye kitu hicho na hakingevunjika. Kilikuwa kipande kikubwa. Sijawahi kuona kipande kikubwa cha kioo kama hicho. Ndiyo. Kilipenya kitu hicho. Lazima ulikuwa umetumia nyundo ya chuma. Kwa hivyo, sasa tunaenda kurekebisha nyumba. Itatugharimu kiasi ambacho labda kilikuwa takriban dola 10 au 15,000 kutatua suala la nyumba. Je, tunamfuatilia na

kumshtaki? Na sijui kama tulichofanya kilikuwa sahihi au kibaya. Hatukufanya hivyo. Hatukufanya hivyo. JE, walikuwa na matatizo yao ya kutosha? Walikuwa na matatizo yao ya kutosha, kati ya ugomvi kati yao na watoto wao. Kufanya mambo ambayo yalikuwa mabaya sana na yalijulikana sana katika jamii. Na kimsingi mimi na mke wangu, mke wangu na tulikula tu. Sasa kwa kuwa tuna haki ya kuwashtaki. Ndiyo. Je, tunapaswa kuwashtaki? Sijui. Waliondoka na tukaishia, tukiwa na miezi na miezi ya kazi. Mke wangu ndiye aliyekasirika zaidi. Waliondoa kile wanachokiita nini? Ukuta ambao alikuwa ameweka ukuta na ulikuwa umemchukua saa na saa. Walikuwa wameondoa sehemu yake, wakararua tu. Alikuwa kitu, sijui kwa nini nacheka kuhusu hilo lakini anakasirika sana kuhusu ukuta. Lakini hata hivyo, kwa hivyo ninachosema ni nini cha kufanya wakati watu Wakristo, na kuna ukiukwaji. Unawapeleka Wakristo mahakamani lini?

Tuseme Mkristo anakushambulia kwa nguvu nyuma ya swali la gari lako, utageuza hilo kuwa kampuni yako ya bima na kuliacha liende mahakamani. Naam, labda. Kwa hivyo, ninachosema ni kwamba lazima uwe mwangalifu kuhusu kutengeneza sheria hapa. Je, kuna nyakati ambapo inawezekana kwamba mtu anahitaji kushtakiwa? Kwa hivyo Kate [Demello], ninachotaribu kusema ni kwamba ni jambo la kuchekesha jinsi unavyoshughulikia hili. Ninachosema tu ni kwamba linakuwa gumu sana. Unapokuwa jamii ya Kikristo, tuseme mtu huko Gordon anakamatwa na dawa za kulevya au chochote mnachokiita sasa au bangi.

Lakini hata hivyo, kwa hivyo ikiwa mtu atakamatwa na hili kwa msingi wa dutu au kitu kinachodhaniwa kuwa kinyume cha sheria hapa, yeye, Gordon atakupeleka polisi. Gordon atakupeleka polisi. Kwa njia, ni kitu tu, unafanya kitu ambacho kwa kweli ni kinyume cha sheria. Wanakupeleka polisi. Je, Gordon kwa kawaida hujaribu kushughulikia mambo hayo nyumbani, kwa sababu wanajaribu kufanya kazi na watu? Namaanisha ni makosa, lakini wanajaribu kufanya kazi na watu kwa sababu wanawajali. Kwa hivyo ninachosema ni kwamba lazima uwe mwangalifu. Ninachosema ni kuwa mwangalifu kuhusu kutengeneza sheria kali kuhusu hili. Wakati mwingine inaonekana kwangu mashirika ya Kikristo yanahitaji kupeleka mahakamani kwa sababu

wanachofanya ni kibaya sana na kinahitaji uangalizi wa nje. Wakati mwingine ninachosema ni neema inapaswa kutawala na inapaswa kushughulikiwa ndani. Unapaswa kufanya kazi na watu. Naam, nadhani ninachosema ni kwa hili, kuwa mwangalifu kuhusu hilo. Unahitaji hekima. Hekima inamaanisha una utambuzi na wakati mwingine kuna jambo unalopaswa kufanya. Ni kama kuwa mzazi au wazazi wako. Wakati mwingine wanakukandamiza. Wakati mwingine wako huru. Lazima ujue ni lini, unapaswa kujua ni lini wa kuacha na utajua ni lini wa kucheza mpira mgumu. Na kama hujui tofauti kati ya hizo na unasema tu, kila wakati mimi hufanya jambo lile lile, wewe ni kama roboti. Utaishia kuwaangamiza watu na utaishia kuwaumiza watu. Ninachosema ni kwamba unapaswa kusoma hali na kuzijibu. Kwa hivyo, kesi. Inasema kimsingi jaribu kushughulikia mambo ndani ya kanisa.

Unashughulikiaje mambo ndani ya kanisa? Sasa rafiki yangu mzuri hii ni hali ambayo mmoja wa marafiki zangu wa karibu, kwa njia, aliniruhusu nirudie, kwamba wewe si mtoto, jamaa ambaye hakuwa mtoto kweli. Ni mke wake na yeye, walipitia talaka na kuharibu nyumba yetu na ilikuwa na uharibifu wa \$10,000, \$15,000. Unajua, kulikuwa na chuo cha Gordon, na hii ni miaka 20 baadaye, miaka 20 baadaye, nilijua kwamba jamaa huyo alikuwa amekasirika sana. Alienda Alaska. Kuna vitu vingi vya bure huko Alaska. Vyovyote vile, alirudi Alaska na nikawaza, hutawahi kumuona jamaa huyo tena. Unajua kwamba baada ya miaka 20 nilikuwa nimekaa Frost Hall ambapo nimekaa ofisini kwangu na ghafla napokea simu. Ninapokea simu na anasema, "Hei, unanikumbuka?" Nikasema, "ndio, nakukumbuka." Alipiga simu na akasema, "Nilitaka tu kuomba msamaha kwa kile tulichofanya." Alisema, "Nilijua ilikuwa ngumu sana kwenu." Hiyo ilikuwa baada ya miaka 20. Swali, je, hiyo ilikuwa na thamani ya zaidi ya \$10,000 kwangu? Nataka kukuambia, ndio, ningefanya tena baada ya sekunde moja. Mungu alikuwa akifanya kazi katika maisha yake. Hii ni miaka 20 baadaye. Baadhi yetu huchukua muda mrefu kufanya kazi kuliko wengine, lakini ilikuwa miaka 20 baadaye na Mungu alikuwa amefanya kazi katika maisha yake. Alikuwa akirekebisha maisha yake na alifikiria vya kutosha kwamba alinifuatilia kwa sababu hakujua nilipokuwa. Niliacha shule hiyo ambaye anajua nilipokuwa. Labda aliingia kwenye mtandao. Labda aliingia

kwenye darasa la Agano Jipya kwenye mtandao. Anasema, "Nakumbuka nilichukua kozi hiyo mara moja." Hiyo ilitosha. Lakini hata hivyo, Jonathan alinipigia simu tena na nataka tu kusema kwamba, kusema ukweli kwako, ilikuwa na thamani ya \$10 hadi \$15,000 kuona toba ya kweli kwa mtu kama huyo. Kwa hivyo ninachosema ni kwamba, wakati mwingine lazima tu ule kitu na ukila. Unakula kwa sababu unatembea katika nyayo za Kristo na unajaribu kuwa kama Kristo. Haimaanishi, kwa njia, kwamba Kristo huchukizwa sana wakati mwingine. Je, unakumbuka Mathayo 23? Ole wako waandishi na Mafarisayo, wanafiki. Anawafuata, anapindua meza na kusema, "ninyi ni kundi la wanafiki." Yesu ni njiwa huyu mrembo, mmeona kwamba Yesu huyu ana upande mgumu kwake. Lakini kwa upande mwingine, kulikuwa na neema kubwa hapo. Kwa hivyo lazima tena, tumia hekima kujua ni lini, wakati gani wa kutofanya, mnaifanya kesi. Nadhani jambo langu ni kwamba tabia ni kupinga kesi.

Lakini wacha niseme tu na mimi mwenyewe, nilijionyesha kwa njia moja, lakini ukweli ni kwamba nimewafuata Wakristo kwa kesi. Mtu fulani aliiba hakimiliki yangu na hata hivyo, na kwa hivyo ilinibidi nipate wakili wa hakimiliki na kuwafuata kwa sababu ilikuwa fujo kubwa. Kwa hivyo kuwa mwangalifu na hilo wakati kuna masuala.

Ndoa na useja. Hii ni sura ya saba na hii inazua maswali mengi hapa. Acha nisome baadhi ya vifungu hivi kutoka 1 Wakorintho 7 kuhusu ndoa au useja. Mtu fulani aliibua hili, unajua, tuna tatizo kubwa katika utamaduni wetu na nitasema tu, nyinyi mnalijua mara kumi zaidi kuliko mimi. Zamani, watu waliolewa lini? Mlikomaa mlipokuwa na umri gani? Kawaida miaka 16-18. Mama yangu, aliulewa akiwa na umri wa miaka 18. Sasa niliwatazama binti zangu na nikasema, "Haya, una umri wa miaka 18? Sitaki hata kufikiria. Lakini, lakini binti yangu, mama yangu alikuwa ameolewa kwa sababu walikuwa wakioa mapema. Tatizo ni nini sasa nina mwana wa miaka 27 sasa. Kwa hivyo kinachoendelea sasa ni ndoa, kwa hivyo ulikuwa ukioa ukiwa na umri wa miaka 18 au 19. Ulihitimu shule ya upili, kisha ukaoa. Waulize babu na bibi zako. Kizazi changu, uliishia kulazimika kupitia chuo kikuu. Kwa hivyo alikuwa na miaka minne ya chuo kikuu. Kwa hivyo uliulewa yapata miaka 21-22 baada ya chuo kikuu. Hapo ndipo, mimi na mke wangu tulioana. Tulikuwa wadogo sana, lakini hata hivyo. Sasa, unahitimu

kutoka chuo kikuu na sasa ninaangalia, wanangu wako katika miaka yao ya ishirini na wako katika jambo hili lote la kuchumbiana. Kwa hivyo nasema una muongo wa kuoza. Una muongo mmoja tangu unapokomaa kimwili hadi wakati ndoa inapoanza. Ni nini, Miaka 10 sasa, iendelee au iendelee.

Kwa njia, je, jinsia zinagawanywa? Kwa hivyo hii inaleta matatizo mengine. Na kwa kweli wanangu wanapata hili mara kwa mara, uh, unajua, wapo pale kwa sababu ya mgawanyiko wa jinsia. Ni vigumu kupata mtu sasa ambaye, watoto wangu wamekuwa na Dickens wa wakati na hilo. Kuna maelezo mengi pande zote mbili kuhusu hilo. Lakini hata hivyo, ndoa na useja, Paulo anasema nini?

Sasa ninachotaka kufanya ni kukuonyesha kitu hapa na Paulo. "Sasa kuhusu adabu ulizoandika, ni nzuri kwa mwanamume." Kisha inasema, ngoja nisome NIV. "Ni vizuri kwa mwanamume na si kufanya ngono na mwanamke." Utasema, Loo, hilo lina maana. "Lakini kwa kuwa uzinzi unatokea, kila mwanamume anapaswa kufanya ngono na mke wake mwenyewe." Kwa hivyo anasema kwa sababu ya uzinzi, mtu huyo aolewe. Anashuka, sasa ngoja niende mbele kidogo. Ndiyo, anasema, "Nasema hivi kama makubaliano, si kama amri." "Nasema hivi kama makubaliano na kwamba ningependa nyote mngekuwa kama mimi nilivyo, lakini kila mmoja wenu atapata karama yake mwenyewe kutoka kwa Mungu. Mmoja ana karama hii, mwingine ana hiyo. Sasa kwa wale wasiooa na wajane, nawaambia ni vema wakae kama mimi ninavyooa." Kwa hivyo inaonekana Paulo alikuwa mjane au mseja, lakini anasema, Haya, kaeni mseja. Alisema, Laiti mngeweza kufanya kama mimi. Lakini anasema, watu wengine wana karama zingine. Kwa hivyo angalia anasema ni makubaliano. Sio amri. Kwa hivyo Paulo anasema hapa, inaonekana kuna uhuru fulani na hili. Anasema wanapaswa kuoza "maana ni bora kuoza kuliko kuwaka tamaa."

Kisha Paulo na mstari wa 10, anasema, "Kwa waliooa, nawapa amri hii, nao wasema, si mimi, bali Bwana. Mke asitengane na mumewe; lakini akiacha, abaki bila kuolewa, apatanishwe na mumewe; wala mumewe asimwache mkewe. Kwa wengine," Anasema, "Nasema hivi," Sasa, hili ndilo linalonivutia. Anasema, "Nasema hivi, si Bwana; ikiwa ndugu yeyote ana mke asiyeamini, na huyo mwanamke anakubali kuishi

nao, asimwache. Lakini ikiwa mwanamke ana mume asiyeamini, na huyo mwanamke anakubali kuishi naye, asimwache; kwa maana huyo mume asiyeamini ametakaswa katika mkewe". Kisha anasema, "lakini asiyeamini akiacha, na afanye hivyo." Ikiwa asiyeamini akiacha, kwa maneno mengine mtu huyo anakuwa Mkristo, mume au mwenzi wake anaamua kuoia kisha anasema, "ndugu au dada hafungwi katika hali kama hizo, Mungu ametuita tuishi kwa amani."

Lakini angalia hili, anasema, "Sisemi Bwana." Sasa je, hii ina maana kwamba Paulo anasema, haya si maandiko, lakini haya ni maoni yangu tu? Ni kama vile katika darasa la Hildebrandt anapotembea kuelekea kushoto, kwamba inakuambia tu ni maoni ya Paulo na si Maandiko halisi. Sidhani kama ndivyo anavyosema. Anasema, "Sisemi Bwana." Katika lile lililopita, nadhani alikuwa akimnukuu Yesu na alikuwa akisema, hivi ndivyo Yesu alivyosema kweli. Sasa ninakupa maoni yangu kama mtume na kama mtume, je, anazungumza kwa niaba ya Mungu kama mtume? Anazungumza kwa niaba ya Mungu. Kwa hivyo kuwa mwangalifu na hilo katika suala hili.

Paulo anasema alitamani kila mtu angebaki kama anavyofanya, lakini pia kuna kitu hapa. Katika mstari wa 26, acha niseme hivi, Paulo anasema, kaeni mseja kama alivyo na kisha anasema hivi pia. Anasema, sura ya tisa, mstari wa tano, "je, hatuna haki ya kumchukua mke mwamini pamoja nasi?" Paulo anasema, yuko kwenye safari hizi za kimisionari. Umeona safari alizofanya. Anasema, "je, hatuna haki ya kumchukua mke mwamini kama mitume wengine na ndugu za Bwana? Ndugu za Bwana wangukuwa nani? Yakobo na Yuda? Yuda. yule jamaa aliyeandika kitabu cha Yuda, Yakobo na Yuda. Na anasema, "na Kefa. Kefa ni nani? Kefa ni Petro. Inaonekana Petro amemchukua mke wake. Mimi huvutiwa sana na haya . Yuko hapo Papa wako wa kwanza, ana mke. Amemchukua pamoja nao. Lakini hata hivyo, anasema, mitume hawa wengine wote, anasema, mimi pia naweza kufanya hivyo. Lakini anasema kwamba sivyo alivyopaswa kufanya. Lakini basi hapa kuna kitu nadhani kinachosema kwamba, acha niseme tu hivi, umeona na maandiko yameidhinishwa na Mungu kuhusu ndoa, kuanzia bustani ya Edeni, Adamu na Hawa. Umewaona Sara na Ibrahimu na maandiko yote. Lakini ilikuwa ndoa na Kumbukumbu la Torati, na kadhalika, na kadhalika. Mungu

anakubali ndoa. Ndoa ni mojawapo ya mambo ya ajabu sana. Lazima niseme tu kwani nataka kufanya tangazo la kuunga mkono ndoa. Mimi na mke wangu tumezeeka sana. Kwa kweli ni bora nisiseme hivyo hadharani, lakini tumezeeka sana na kimsingi tumeoana kwa miaka 42 na nilifikiri kwamba unapokuwa mdogo, una shauku na ndoa yako ni kama bora na wewe ni mchanga na unapokua ni kama vile inafifia. Unakuwa mzee, watu wenye hasira wamekaa tu. Nataka kukuambia kwamba hiyo si kweli, kwamba baadhi ya miaka yetu bora ya ndoa imekuwa baada ya miaka 40 ya ndoa. Unasema uko mzee sana? Ndiyo. Na nataka kukuambia kwamba kuna uzuri, siwezi hata kuelezea uzuri huo. Unapoketi chini na mtu ambaye umeishi naye maisha mengi na mnashiriki watoto pamoja na ghafla watoto wako wanarudi na kuzungumza. Unazungumzia kuhusu watoto wako na una historia hiyo ya pamoja na historia ya pamoja iliyoishi kwa muda mrefu, ningesema ni kama kuwa na mtu wa kukaa naye chumba kimoja kwa miaka 40.

Unasema, hapana, hapana, sitaki kufanya hivyo. Lakini ninachosema ni kuwa na mtu unayempenda kwa miaka 40, hakuna kitu bora zaidi. Namaanisha hiyo ni moja ya mambo bora kuwa mkweli katika uso wa dunia hii. Imekuwa bora zaidi. Ilikuwa kwa sababu tumezoeana. Tunapendana na watoto. Kwa vyovyote vile, hii ni nzuri tu. Ninapendekeza sana bila shaka.

Lakini anasema, "Sisemi Bwana" na tukasema kwamba, yeye ni mamlaka ya kitume hapa. Sasa ngoja nirudi. Jambo moja nataka kusoma, kwa sababu nadhani ni muhimu katika mjadala huu na hilo ni 1 Wakorintho 7:26 ambapo anasema, "kwa sababu ya mgogoro uliopo, nadhani ni vizuri kwenu kubaki kama mlivyo." Hiyo ni kubaki kama mabikira. "lakini wale waoao watakabiliwa na matatizo mengi katika maisha haya. Nami nataka msiwaache hili." Paulo anasema, Ninakuambia hivi, kwamba nataka mkae mseja kwa sababu ya mgogoro uliopo. Kwa hivyo inawezekana kwamba kuna nyakati maishani ambapo si vizuri kuoa? Tuseme uko Syria, na wewe ni Mkristo wa Syria. Uko Homs na wewe ni Mkristo wa Syria na umeolewa na mumeo. Je, ni vizuri au vibaya? Je, itakuwa bora kuwa mseja karibu wakati huo? Kwa sababu kwa nini wanamtoa mumeo nje? Wanamfanyia nini? Wanamuua. Na lazima uangalie hilo kama mke. Je, hilo ni jambo

gumu? Au mume ambaye ameo mke na analazimika kufuta, sitaki hata kusema, lakini wao [ISIS] walifanya hivyo. Halafu hili linatokea. Namaanisha, sibuni tu mambo haya. Yanatokea Syria na kaskazini mwa Iraq hivi sasa. Baadhi ya watu hao wamekuwa kwenye televisheni. Baadhi ya Wakristo waliotoka Mosul/Ninawi. Kulikuwa na Wakristo 100,000 katika jiji la Mosul, Wakristo laki moja. Unajua ni Wakristo wangapi walio Mozeli sasa? Zippo. Nini kinatokea kwa hilo? Kwa hivyo ni jambo la kutisha tu. Kwa hivyo ninachosema ni kwamba kuna nyakati kama hizi. Paulo anasema kwa sababu ya mgogoro wa sasa, inaweza isiwe vizuri kuo. kwa hivyo nasema lazima ufanye kazi hiyo pia. Kwa hivyo labda chuo kikuu ni mgogoro wa sasa na ni vizuri kutooa chuoni kwa sababu unajua mgogoro wa sasa unakujia. Samahani, huo ulikuwa ucheshi mbaya. Lakini hata hivyo.

Sasa kuhusu vifuniko vya kichwa, 1 Wakorintho 11 inazungumzia kuhusu vifuniko vya kichwa na hii inazua masuala kadhaa. Je, kuna yeyote kati yenu anayetoka katika historia ya Mennonite? Yeyote ana historia ya vifuniko vya kichwa. Katika sura ya 11 mstari wa tano inasema, "Kila mwanamke anayeomba," au acha nifanye hivi, "kila mwanamke anayeomba au kutabiri," hilo ni muhimu. Nitarudi kwenye hilo. "Kila mwanamke anayeomba au kutabiri bila kufunika kichwa chake huaibisha kichwa chake. Ni kama vile kichwa chake kimenyolewa." Kwa hivyo unashughulikiaje jambo hili kuhusu hili la kufunika kichwa. Na sitaki kupotea katika jambo hili, lakini katika tamaduni fulani, je, wanawake huvaa kofia kwa sababu ni ishara ya mamlaka juu ya vichwa vyao. Ukienda katika utamaduni wa Kiyahudi, acha niseme hivi tu. Kwa hivyo ninaenda katika sinagogi huko Yerusalemu na ni koti la suti. Mimi na Perry Phillips tunaenda katika jambo hili. Swali, je, wanaume wanapaswa kuvaa kitu vichwani mwao? Je, wanaume wanapaswa kuvaa kitu vichwani mwao? Kwa hivyo una yamaka au sisi, inaonekana kama sanduku la chipisi za Kifaransa huko McDonald's. Inaonekana kama kitu cha chipisi cha Kifaransa unachoweka kichwani mwako. Niko makini. na kisha unarukaruka ukicheza na hawa jamaa. Ilikuwa ngoma ya kiume tu, kwa njia. Kwa hivyo ninachosema ni kwamba katika muktadha fulani, kofia, katika utamaduni wetu wanaume huvaa kofia. Wanaume wengi kama mimi ambao ni wapara huvaa kofia kwa sababu

hutaki kuchomwa na jua kichwa chako. Lakini kwa njia, umewahi kuona kanisa ambalo, kuna heshima fulani ambayo watu wana nayo kwamba hawavai kofia kwa nyakati fulani zinazofaa kama vile watu wanaposali? Umewahi kuona watu wakivua kofia zao wanapoomba. Sasa kwa njia, wanapovua kofia zao, je, hiyo ni kuonyesha heshima? Kwa hivyo ninachopendekeza ni kwamba katika tamaduni tofauti, je, unaashiria heshima kwa njia tofauti? Je, unaashiria heshima kwa njia tofauti katika tamaduni tofauti?

Nilikuwa nikifundisha wachungaji wa Ghanian . Kutoka hapa, kundi hilo lilikuwa nini? Lilitwa Makanisa ya Kipentekoste Marekani. Wanatoka Ghana. Hawa jamaa wote wanatoka Ghana na jamaa aliye mwisho alitaka kupiga picha ya selfie nami na vitu vingine. Na kwa hivyo yeye ni mtu wa Mungu na mchungaji na anakuja na tutapiga picha ya selfie. Kwa hivyo natarajia, unajua, wanaume huenda hivi na unachukua seli, unajua jamaa huyo, kwa kweli alimfanya rafiki yake apige picha ya selfie lakini katika utamaduni huo, ghafla jamaa huyu, ananishika mkono. Na huyo ananishika mkono kama kitu cha kiume. Ananishika mkono kama hivi. Ninaingiwa na wasiwasi. Lakini kwa njia, kwa hivyo basi nafikiria Ng'ombe Mtakatifu, kwa sababu kawaida ni shule kama hiyo. Je, alikuwa akiniheshimu kama rafiki na katika utamaduni wao? Je, ndivyo wanavyofanya urafiki katika utamaduni wao? Kwa hivyo ninachosema ni kwamba katika kila utamaduni na una njia tofauti za kuonyesha heshima na heshima. Kwa hivyo nasema ni katika baadhi ya tamaduni unapovaa kofia yako, ni ishara ya kutoheshimu. Najua baadhi ya maprofesa ninaowaona kwamba ukiacha kofia yako kichwani walipokuwa wakiomba wangeogopa kwa sababu ilikuwa ishara ya kutoheshimu. Kwa hivyo ninachosema ni kwamba baadhi ya mambo haya ambayo Paulo anashughulikia ni maalum kwa kitamaduni, hilo ndilo jambo ninalojaribu kueleza. Baadhi ya mambo haya kama vile vifuniko vya kichwa ni maalum kwa kitamaduni na katika tamaduni tofauti, yataheshimiwa au kuaibishwa kwa njia tofauti. Kwa hivyo Paulo anazungumzia vifuniko vya kichwa hapa.

Kwa njia, ikiwa uko katika kanisa la Wamennonite, je, wanawake wa Wamennonite huvaa vifuniko vya vichwa vyao katika Wamennonite wengi? Ndiyo. Nilihubiri katika kanisa la Wamennonite nilienda katika kanisa la Wamennonite na kwa

nini sikuwa na tai? Kwa sababu tai husababisha glakoma na sitaki kupata hiyo kwa sababu mwili ni hekalu. Hapana sivyo, kwa sababu unapovaa tai katika jamii ya Wamennonite, nilikuwa naenda kwenye karamu ya baba na mwana na wakasema vaa koti la michezo bila tai kwa sababu tai ni ishara ya ulimwengu kwao. Kwa hivyo hawavai tai. Pia wanatumia toleo la King James. Sasa toleo la King James ni zuri. Ni tafsiri ya ajabu. Kwa hivyo nilifurahi sana kutumia King James. Nilikulia nalo. Kichwa changu kimeunganishwa nayo hadi leo. Sikuvaa tai kwa sababu hiyo ingekuwa chukizo kwao. Kwa hivyo ninachosema ni kwamba unapoenda katika tamaduni tofauti, je, unapaswa kuzoea tamaduni hizo tofauti? Kwa hivyo si jambo kubwa ila mambo ya kufunika vichwa, hata hadi leo na baadhi ya jamii za Wamennonite, huenda ukalazimika kufanya hivyo.

Wanawake wanazungumza kanisani—sawa. Tuko kwenye matatizo. Nitaandaa hili. Hatuna muda wa kutosha na labda hili litageuka kuwa ugomvi. Sitaki ligeuke kuwa ugomvi kwa sababu tutapita muda mrefu. Acha nisome tu mstari huo nami nitakuvutia tu. Ni kama "24" ambapo wanakufanya uangalie unaofuata. Kwa hivyo rudi Jumanne na Alhamisi yetu na tutazungumzia hili. Inasema hii ni 1 Wakorintho 14:33, "kwa maana Mungu si Mungu wa machafuko." 'Mungu si Mungu wa machafuko, bali amani kama ilivyo katika makanisa yote ya watakatifu. Wanawake wanapaswa kukaa kimya katika makanisa." "Wanawake wanapaswa kukaa kimya." Hawaruhusiwi kusema, lakini lazima wawe watiifu." Utiifu unaona neno hilo chafu? Kwa sababu "utiifu kama sheria inavyosema, wakitaka kuuliza kuhusu jambo fulani, wanapaswa kuwauliza waume zao nyumbani kwa hilo, kwani ni aibu kwa mwanamke kuzungumza kanisani." Na sasa ghafla unampata mwanamke huyu wa kike na unasimama sawa.

Kwa upande mwingine, ningekuambia, Paulo alisema wanawake hawapaswi kusema kanisani, lakini unakumbuka alipokuwa akizungumzia wanawake hawa, anasema kwamba wanaomba wanatabiriwa vichwa vyao vikiwa vimefunikwa. Ikiwa wanaomba au wanatabiri vichwa vyao vikiwa vimefunikwa. Je, hiyo ilimaanisha kwamba walikuwa wakitabiri? Unabii ni nini? Ninamlea tu Kaini .

Huyu ni Dkt. Ted Hildebrand katika mafundisho yake kuhusu Historia, Fasihi na

Theolojia ya Agano Jipya. Hii ni kipindi nambari 25 cha 1 Wakorintho sehemu ya kwanza.